

Cumelasector in cijfers

Periodieke uitgave over de financieel-economische ontwikkelingen in de cumelasector

IN DEZE UITGAVE:

Zuinigheid met vlijt	1
Cumelasector in economische crisis	2
Elk jaar meer deelnemers	3
En nu verder!	3
Voorlopige resultaten 2012	4
Bedrijfsleer 1, 2 en 3	4

Zuinigheid met vlijt

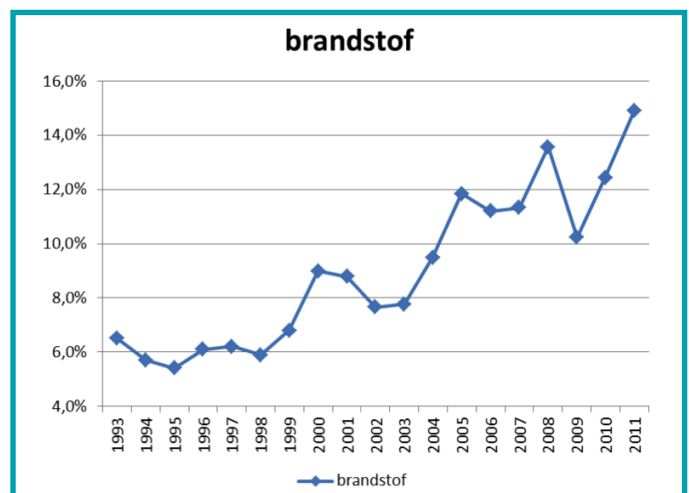
Brandstofkosten en crisis vormen een uitdaging voor cumelabedrijven

In de eerste uitgave van Cumelasector in Cijfers (CiC) staan we stil bij de gevolgen voor de kostprijs van de stijgende brandstofkosten, mede met het oog op de cijfers voor 2012 en 2013. Die zullen worden beïnvloed door nieuwe prijsstijgingen en het afschaffen van de rode diesel.

Het aandeel brandstofkosten in de kostprijs van cumelabedrijven is de afgelopen twee decennia fors gestegen. Uit grafiek 1 blijkt dat de brandstofkosten twintig jaar geleden amper zes procent van de bruto marge bedroeg. In twee decennia is dit meer dan verdubbeld naar gemiddeld vijftien procent. Bedrijven in het agrarisch loonwerk noteren zelfs 16,5 procent, terwijl het grondverzet op gemiddeld dertien procent uitkomt. Deze extra kostprijsstijging heeft invloed op het totale rendement van de onderneming, zeker nu in 2012 de brandstofkosten nog eens met bijna één procentpunt zijn gestegen. Ook voor dit jaar valt er op dat vlak geen verbetering te noteren, want door het afschaffen van de rode diesel per 1 januari 2013 krijgt de cumelasector wederom een brandstofkostenstijging voor de kiezen van 18,142 cent per liter. Dat bedrag per liter was namelijk het accijnsverschil tussen rode en witte diesel op 1 januari 2013. De brandstofprijsindex 2013 van CUMELA Nederland bevestigt het beeld van de verder gestegen brandstofkosten, onder meer als gevolg van de afgeschafte rode diesel. Cumelabedrijven spelen hierop in door aanpassing van hun tarieven. Ook worden en zijn er initiatieven genomen om het brandstofverbruik beter te monitoren, om zodoende te kunnen komen tot besparingen. Dat kan bijvoorbeeld door efficiënter te werken, door het beter benutten van technische ontwikkelingen (voertuigvolg- en brandstofregistratiesystemen), door zuinigheidsstrainingen, nieuwe (zuiniger) machines en - heel eenvoudig - door de machines op lagere toerentallen te laten draaien.

Welkom!

In deze eerste en volgende edities van Cumelasector in Cijfers geven we inzicht in de 'economie' van de cumelasector: meer dan 3000 ondernemers in groen, grond en infra met ruim 30.000 medewerkers en vier miljard euro sectoromzet. Wilt u deze uitgave altijd ontvangen? Mail dan uw bedrijfsgegevens naar info@cumela.nl. Ook suggesties voor onderwerpen ontvangen we graag op dit adres.

Grafiek 1: Ontwikkeling brandstofkosten t.o.v. de bruto marge in de periode 1993-2011.

Cumelasector in de economische crisis

De economische crisis is merkbaar in de cumelasector, zo blijkt uit een analyse van de jaarcijfers over de periode 2007 tot en met 2011 van 186 deelnemers aan CUMELA-Kompas Analyse.

Uit de cijfers in grafiek 2 en 3 (ontwikkeling van omzet, bruto marge, kosten en resultaat) blijkt dat de bedrijfseconomische winst bij cumelabedrijven in 2011 gemiddeld met ruim € 60.000,- is gedaald. De op grondverzet georiënteerde bedrijven zijn het hardst geraakt. Desondanks is daar het resultaat beter dan bij de gemengde en agrarische loonbedrijven.

2007 was het jaar waarin economisch alles voor de wind ging. Als gevolg van de economische groei steeg de dieselolieprijs echter tot recordhoogte. In augustus 2008 sloeg de stemming radicaal om en begon de recessie. Als gevolg daarvan daalden ook de brandstofprijzen, die echter daarna weer geleidelijk stegen. De malaise was niet gelijk voelbaar in de cumelasector, want lopende projecten moesten worden afgemaakt, infrastructurele werken gingen nog door en de voedselproductie bleek weer eens relatief onafhankelijk van de crisis. Alleen de neergang in de bouwsector vormde een negatieve uitzondering. Daar begon de omzet in de loop van 2009 duidelijk terug te lopen.

Bruto marge gestegen

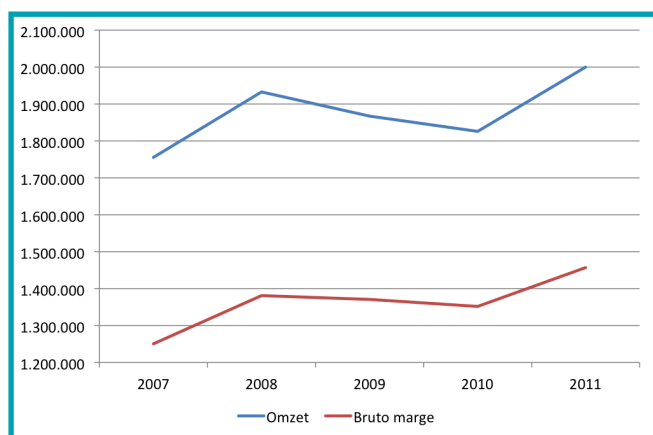
Ondanks de economische crisis liggen bij de meeste bedrijven de omzet en bruto marge in 2011 nog ruim boven die van 2007. De stijging is vooral in 2008 gerealiseerd. In 2009 en 2010 daalden de omzet en bruto marge, mede door de strenge winter in 2010. De omzetgroei is deels veroorzaakt door verhoging van de tarieven, deels door groei van de bedrijven. In 2011 bedraagt het gemiddelde aantal fte's 14,2, terwijl in 2007 gemiddeld 13,3 fte's per bedrijf werkzaam waren. Kijken we naar de gerealiseerde bruto marge per fte, dan blijkt dat deze in vier jaar tijd met 9,5 procent is gestegen, gemiddeld 2,4 procent per jaar. Opvallend is het feit dat de bruto marge vooral bij de grondverzetbedrijven, maar ook bij de gemengde bedrijven harder is gestegen

dan de omzet. Grondverzetbedrijven hebben minder mensen en machines bij derden ingehuurd, terwijl deze kostenpost bij de agrarische loonbedrijven juist flink toenam. De bedrijven spelen hiermee in op de omstandigheden en proberen eerst eigen machines en mensen aan het werk te houden.

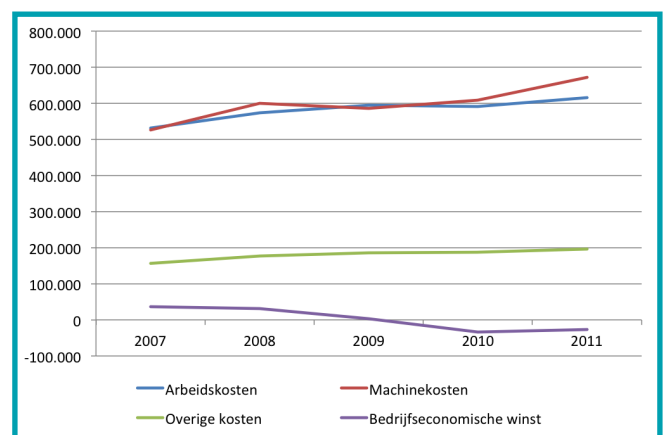
Dalend rendement

Ondanks de gestegen bruto marge daalde de afgelopen vijf jaar de bedrijfseconomische winst van de cumelabedrijven. Zowel de arbeidskosten, de machinekosten als de overige kosten namen toe en dat is een belangrijke oorzaak van het dalen van de winst. De sterk gestegen brandstofprijzen spelen hierbij een cruciale rol. De kosten stegen het meest bij de grondverzetbedrijven, met als gevolg een winstdaling van meer dan € 87.000,-. Bij de agrarische loonbedrijven is de winstdaling lager, met ruim € 48.000,-. En dan de resultaten, uitgedrukt in percentages. Nog altijd halen de grondverzetgerichte bedrijven de beste resultaten, met in 2011 een rendement van -0,5 procent van de bruto marge. De gemengde bedrijven hebben een resultaat van gemiddeld -1,7 procent en de agrarische loonbedrijven van -3,8 procent (grafiek 4). Gemiddeld is de sector met een rendement van -1,8 procent in het rood terecht gekomen. In 2007 bedroeg het rendement nog +3,0 procent. Het gaat hier om een bedrijfseconomisch resultaat. De winst is gecorrigeerd voor rente op eigen kapitaal dat in de onderneming zit en de eigen arbeid is gewaardeerd op een passend salaris voor de functie.

De veel sterkere daling van de winst - in vergelijking met de omzet - duidt erop dat de gestegen kosten onvoldoende zijn doorberekend. Denk aan de fors gestegen brandstofkosten die het rendement drukken. Ook de crisis en het teruglopende werkaanbod hebben een drukkend effect

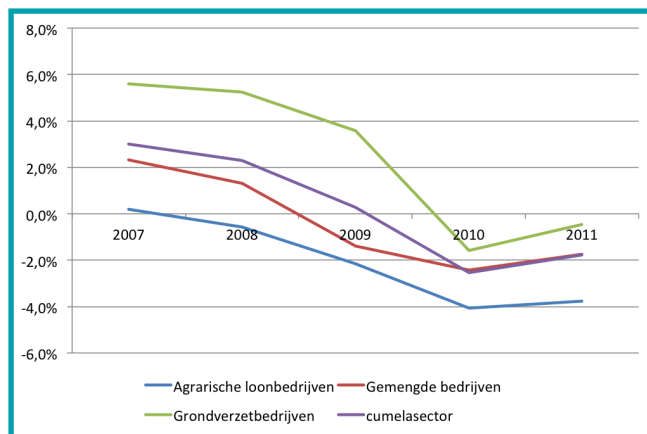

Grafiek 2: Ontwikkeling van omzet en bruto marge cumelasector 2007 tot en met 2011.

Grafiek 3: Ontwikkeling van arbeids- en machinekosten, overige kosten en bedrijfseconomische winst cumelasector in de periode 2007-2011.

op de tarieven. Bedrijven spelen daarop in door minder te investeren. Daarnaast is door een aantal winstgevend cumelabedrijven gebruik gemaakt van een versnelde afschrijving in het kader van de Crisis- en herstelwet. Ondernemers in de cumelasector zullen verder moeten inspelen op de effecten van de economische crisis. Dit betekent nog beter inzicht hebben in de kostenontwikkelingen, een goed inzicht hebben in de opbouw van de eigen kostprijs en dat durven communiceren naar de klant. Dat wordt eerder geaccepteerd als de klant tevreden is. Daardoor zijn het goed uitvoeren van werkzaamheden, het correct nakomen van afspraken, servicegerichtheid en een goede communicatie belangrijker dan ooit. Tot slot wordt door cumelabedrijven ingezet op kostenbesparingen en het efficiënter inzetten van arbeid en machines.

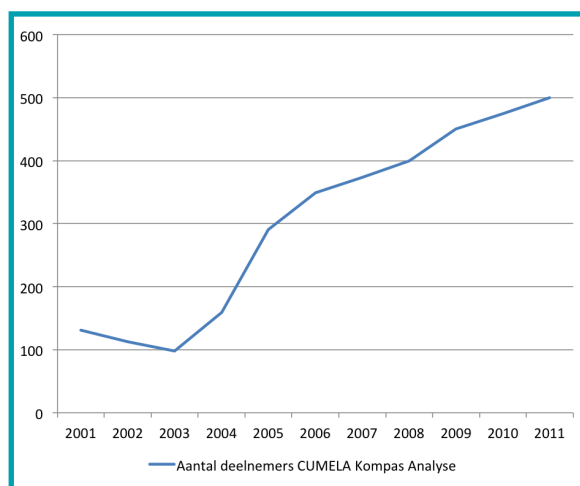

Grafiek 4: Ontwikkeling bedrijfseconomisch rendement ten opzichte van de bruto marge cumelasector in de periode 2007-2011.

Elk jaar meer deelnemers

Al twintig jaar monitort brancheorganisatie CUMELA Nederland de sector in het bedrijfseconomisch onderzoek met de naam CUMELA-Kompas Analyse.

De uitkomsten uit deze benchmark bieden jaar na jaar sectorbreed zicht op ontwikkelingen. Bovendien beschikken de individuele deelnemers over een instrument om de prestaties van hun onderneming te kunnen vergelijken met collega-ondernemers. Daarmee kunnen ze hun bedrijfsvoering gericht verbeteren en besluiten onderbouwen. Indien gewenst begeleidt CUMELA Advies de ondernemers daarbij. Telde CUMELA-Kompas Analyse tot 2005 nog circa 100 deelnemers, in 2010 is dat gegroeid naar 465 ondernemingen. De verwachting is dat voor de jaarrekeningen over 2011 en 2012 een aantal van rond de 500 deelnemers wordt gehaald. Dat is 25 procent van de 2000 lidbedrijven in de sector en dat is ongekend hoog. Nog elk jaar komen er nieuwe deelnemers bij, onder andere door de webapplicatie - sinds 2007 - waarop ondernemers en hun accountants de cijfers kunnen invoeren. Door het grote aantal deelnemers - en daarmee de representativiteit van de cijfers - kan binnen CUMELA-Kompas Analyse onder meer onderscheid worden gemaakt tussen grondverzet- en cultuurtechnische bedrijven, agrarische loonbedrijven en gemengde bedrijven.

Grafiek 5: Aantal deelnemers CUMELA-Kompas Analyse over jaarrekeningen 2001-2011.

En nu verder!

Hoe verbeter je met de uitkomsten uit CUMELA-Kompas Analyse daadwerkelijk je kerntaken als ondernemer?

Binnen een onderneming draait het - natuurlijk - om een goede bedrijfsvoering, want een goed ingerichte organisatie bepaalt in belangrijke mate het succes van de onderneming. De drie belangrijkste niveaus van sturing en beheersing zijn strategie, organisatie en procesbeheersing. De strategie beschrijft de route vanuit de huidige situatie van het bedrijf naar de ge-

wenste toekomstsituatie. De strategie is leidend en organisatie en procesbeheersing dragen bij aan de uitvoering daarvan. Hoe ziet uw organisatie eruit en wie doet wat? Doet iedereen wat hij moet doen? En hoe goed en efficiënt loopt het proces van planning, uitvoering van werk en facturering? De adviseurs van de vakgroep Bedrijf & Economie van CUMELA Advies ondersteunen

ondernemers met hun uitgebreide kennis en ervaring om kerntaken in het cumelabedrijf te verbeteren. Samen met deze adviseurs en de accountant komen ondernemers tot een duurzaam en gezonder bedrijfsresultaat. De proef op de som begint met een goed gesprek met Lajos Bax. U bereikt hem op (033) 247 49 00 of per e-mail via lbax@cumela.nl.

Voorlopige resultaten 2012

Al ruim 160 cumelabedrijven hebben de jaarrekening over 2012 aan-geleverd ten behoeve van CUMELA-Kompas Analyse. Op basis van de eerste cijfers trekken we de volgende conclusies.

- De omzet in de cumelasector is in 2012 gedaald. Bedrijven hebben dit op-gevangen door minder werk door derden te laten uitvoeren. Ook de in-koop van hulpstoffen is lager. Hierdoor is de bruto marge (de vergoeding voor inzet van eigen mensen en materieel) nog licht gestegen. De kosten zijn echter harder gestegen. Het rendement van de eerste 130 bedrijven daalt dan ook van -2,4 procent naar -3,2 procent in 2012.
- De daling van het resultaat zien we bij grondverzetbedrijven, maar vooral bij gemengde bedrijven. Voor de gemengde bedrijven geldt waarschijnlijk dat zij vaak als onderaannemer worden ingeschakeld. Hier is de omzet har-der teruggelopen.
- Het resultaat van de agrarische loonbedrijven is licht verbeterd, maar is nog negatief. Een goed groeiseizoen en een relatief gemakkelijke oogst met weinig kosten kan een positief effect hebben gehad.
- Ook in 2012 is brandstof de kostenpost die het hardst is gestegen. Het ver-schil tussen 2011 en 2012 bedraagt 0,8 procentpunt.
- De trend die we zien in de periode 2007-2011 - ten tijde van de economische crisis - lijkt zich ook in 2012 voort te zetten.

Voor meer informatie ver-wijzen wij naar een artikel in vakblad Grondig 6 (juni 2013). Daarin wordt uitge-breider ingegaan op de voor-lopige resultaten.

Deelnemen aan de kengetallen-vergelijking?

Wilt u uw kennis over kengetallen in de cu-melasector verdiepen en gebruiken voor advisering van uw cliënt, doe dan mee aan de kengetallenvergelijking CUMELA-Kom-pas Analyse. Stuur hiervoor een e-mail aan kengetallen@cumela.nl. U kunt dat uiter-aard ook doen als u meer informatie wenst.

Bedrijfsleer 1, 2 en 3

Dieper ingaan op de materie? Meer kennis en structuur aangereikt krijgen? CUMELA biedt ondernemers in het seizoen 2013-2014 drie cursussen Bedrijfsleer.

De cursus Bedrijfsleer 1 is een basiscursus bedrijfseconomie voor onderne-mers (en hun partners), bedrijfsopvolgers en bedrijfsleiders. Aan bod komen de fiscale en bedrijfseconomische boekhouding en kostprijsberekeningen op mbo-kennisniveau. CUMELA Nederland verzorgt deze achtdaagse cursus in het najaar en de cursus wordt afgesloten met een schriftelijk examen.

In de cursus Bedrijfsleer 2 leert de deelnemer om een volledige analyse te maken van het eigen bedrijf op gebied van kostprijs, financiering, kengetal-len en bedrijfsresultaat. Deze cursus sluit naadloos aan op de (voor)opleiding Bedrijfsleer 1 en duurt twaalf dagen, inclusief examens.

Het logische vervolg is de cursus Bedrijfsleer 3 (RoTa Verbetermanagement, een masterclass voor ondernemers in de cumelasector. In acht dagdelen (14.00 tot 19.00 uur) leren de deelnemers vooral ook van elkaars praktijk. In-teresse in een cursus Bedrijfsleer of meer informatie ontvangen over data, locaties en kosten? Stuur dan een e-mail naar cursus@cumela.nl.

De cumelasector

Meer dan 3000 ondernemingen in groen, grond en infra vormen de cumelasector. Deze sector realiseert een jaaromzet van vier miljard euro en biedt werk aan ruim 33.000 mensen. Cumelabedrijven zijn actief in grondverzet, cultuurtechniek, agrarisch loonwerk en mest-stoffendistributie met vakmensen en modern (mobiel) materieel en transportmiddelen.

Alle bedrijven in de cumelasector...

- ...voeren 70 procent van alle grondverzet uit in infra en cultuurtechniek;
- ...maaïen ruim 10.500 kilometer bermen van provinciale en rijkswegen;
- ...onderhouden 144.000 kilometer watergan-gen;
- ...vervoeren jaarlijks ruim 22 miljoen ton mest-stoffen;
- ...vormen samen de grootste werkgever op het platteland;
- ...onderhouden 10.000 hectare sportterrei-nen;
- ...houden zestig procent van alle Nederlandse wegen vrij van sneeuw en ijs.

Colofon

Cumelasector in Cijfers (CiC) informeert perio-diek over belangrijke financieel-economische ontwikkelingen in de cumelasector. De primaire lezers van deze uitgave zijn in en om de cumelasector actief als cumelaondernemer, als adviseur, als beleidsmaker bij een (lokale) overheid en als opdrachtgever.

Uitgever

Brancheorganisatie CUMELA Nederland
postbus 1156
3860 BD Nijkerk
T (0)33 247 49 00
info@cumela.nl
www.cumela.nl

Abonneren?

Cumelasector in Cijfers wordt kosteloos per e-mail verzonden als printbare pdf. Wilt u deze uitgave voortaan ook ontvangen of wil uw col-lega een exemplaar? Stuur een e-mail met uw visitekaartje of uw organisatiegegevens, uw eigen naam, functie en uw e-mailadres en tele-foonnummer naar info@cumela.nl.

Redactie

Dieuwier Heins, Henk de Jong, Michiel Pouwels, Ton Herbrink (eindredactie)

Vormgeving

Bertine Overeem, CUMELA Communicatie

Copyright

Overname van artikelen uit deze publicatie is toegestaan mits als bron 'Cumelasector in Cijfers' alsmede het desbetreffende editie-nummer '01/2013' en het internetadres 'www.cumela.nl' duidelijk worden vermeld.